

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
Агроекологічний контроль і управління
(моніторинг, паспортизація, менеджмент, інспектування)

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **101 Екологія**
Освітня програма **«Екологія та охорона навколишнього середовища»**
Рік навчання 2 , семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни

Строкаль

Віта Петрівна,

доцент, кандидат

педагогічних наук

Сторінка курсу в eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2236>

Контактна інформація лектора:

E-mail: vita.strokal@gmail.com, strocal_v@nubip.edu.ua

Моб.тел: +38(096)632-81-57

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6876-1111>

Google Scholar:

<https://scholar.google.com/citations?user=U0a3vnEAAAAJ&hl=uk>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу «Агроекологічний контроль і управління» є формування знань, умінь і навичок щодо виконання професійних науково-дослідних, контрольно-експертних, нормативно-регулятивних (з екологічної ліцензування), еколого-просвітницьких, управлінських рішень з раціонального використання природних ресурсів.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є набуття знань, вмінь і навичок здійснення екологічного контролю, моніторингу, паспортизації та інспектування у різних складових докільля; розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища і екологічної безпеки; імплементації європейського законодавства у національне законодавство України та його реалізація.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після вивчення курсу студенти повинні: *знати:* нормативно-правову основу екологічного контролю за об'єктами природокористування; шляхи та інструменти імплементації європейського законодавства у національне та його результат; теоретичні основи проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО) в рамках управлінських рішень; *вміти:* здійснювати екологічний контроль за видами діяльності (у тому числі пов'язаної з пестицидами та агрохімікатами); управляти ІТ-інструментами («Національна система «Відкрите довкілля», «Національна система «Відкрите довкілля», «Інтерактивна карта забруднення річок України») управління природними ресурсами для вирішення екологічних проблем та розробки стратегічних рішень щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій екологічного та техногенного характерів; розробляти плани розвитку для покращення екологічної ситуації на місцевому рівні та національному зокрема.

Курс дисципліни включає 2 модуля (структура курсу).

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

СК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПРН06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання.

ПРН13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.

ПРН17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.

ПРН18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.

ПРН19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінюва ння
Модуль 1. Впровадження європейського законодавства в охорону довкілля				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 1. Угода про ЄС: наближення до екологічного законодавства	2/2	<i>Практична робота №1. Правова природа та структура Угоди про асоціацію України з ЄС</i>		
		Знати правову природу підписання угоди про Асоціацію з ЄС	Побудувати ієрархію (за роками, починаючи з 2007 року) підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Зробити аналіз трьох особливостей: всеохоплюючий, комплексний і обумовлений характер підписання Угоди. Обґрунтувати правову природу та структуру Угоди	Тестові завдання 10
Всього по Темі 1.				10
Тема 2. Імплементация європейського законодавства в управлінні довкіллям	4/8	<i>Практична робота №2. Імплементация Європейських стандартів у розбудові України</i>		
		Знати приклади імплементации Європейського законодавства до національного	Навести приклади наближення національного законодавства до Європейського законодавства ЄС: митного законодавства, законодавства прав споживачів,	Тестові завдання 10

			пирооохоронного законодавства	
		<i>Практична робота №3. Правове поле розвитку сільських територій та органічного виробництва за рахунок підписаної Угоди про асоціацію з ЄС</i>		
		Вміти застосовувати інструменти впровадження Угоди про асоціацію у аграрний сектор України	Застосувати інструменти впровадження Угоди про асоціацію у аграрний сектор України, показати впровадження Угоди у галузі фітосанітарного контролю аграрного сектора України	Подати у вигляді таблиці 10
		<i>Практична робота №4. Екологічна складова Угоди про асоціацію з ЄС</i>		
		Знати основні інструментами екологічної політики – ОВД (оцінка впливу на довкілля) та СЕО (стратегічна екологічна оцінка). Вміти прописувати сферу їх застосування та етапи впровадження	Написати основні положення впровадження екологічної складової Угоди у сфері торгівлі, енергетики, сільського господарства. а також основні 8 тематичних сфер діяльності, в які має бути запроваджене європейське законодавство. Визначити основні відмінності між основними інструментами екологічної політики – ОВД (оцінка впливу на довкілля) та СЕО (стратегічна екологічна оцінка).	Подати у вигляді таблиці 10
		<i>Практична робота №5. Імплементація європейського законодавства у сфері охорони довкілля</i>		
		Розуміти принципи впровадження європейського законодавства у національне	Прописати, які позитивні дії відбулися у сфері охорони довкілля після впровадження європейських директив в Україні.	Подати у вигляді резюме 10
		<i>Самостійна робота №1. Євроінтеграція – Поєднання положень охорони довкілля в державі та Угоди про асоціацію України з ЄС</i>		
		Вміти використовувати процедури ОВД та СЕО під час розробки планів	Обґрунтувати процедури ОВД та СЕО	Подати у вигляді резюме 10
		<i>Самостійна робота №2. Європейські підходи до управління відходами</i>		
		Вміти використовувати європейське законодавство під час розробки проекту утилізації відходів	Побудуйте власний проект утилізації відходів / або рекультивції полігонів (обов'язково з врахуванням європейських директив)	Подати у вигляді проекту 10
Всього по Темі 2				60
Модульна робота №1		Включає матеріал з теми 1 і 2	Тестові завдання (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 1	8/10			100
Модуль 2. Агроекологічний контроль об'єктів довкілля				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 3. Екологічне законодавство та структура державного управління в галузі охорони довкілля	4/4	<i>Практична робота №6. Повноваження еколога у системі управління довкіллям</i>		
		Знати структуру органів державного управління у сфері екології та їх повноваження	Проаналізувати структура державних органів загальної та спеціальної компетенції, вивчити їх основні функції та повноваження	Подати у вигляді презентації та доповіді 10

		<i>Практична робота №7. Розрахунок екологічного податку за викиди в атмосферу</i>		
		Вміти розраховувати екологічний податок	Розрахувати обсяги викидів двоокису вуглецю енергетичними установками від спалювання різних видів палив та суму екологічного податку	Подати у вигляді розв'язку задачі 10
Всього по Темі 3.				20
Тема 4. Система органів державного управління в галузі охорони довкілля	4/4	<i>Практична робота №8. Розробка екологічних програм розвитку території</i>		
		Вміти розробляти екологічні програми розвитку сільських територій	Прописати інструменти екологічної політики у розробці екологічних програм з управління довкіллям	У вигляді презентації 15
		<i>Практична робота №9. Розрахунок збитків, заподіяних рибному господарству внаслідок порушень правил рибальства та охорони водних живих ресурсів</i>		
		Вміти розраховувати збитки, заподіяні довкілля внаслідок антропогенної діяльності	Розрахувати загальні збитки, заподіяні рибному господарству погіршенням умов відтворення: суму прямих збитків, збитки від утрат потомства	Подати у вигляді розв'язку задачі 15
Всього по Темі 4.				30
Тема 5. Екологічний менеджмент та аудит, як інструменти екологічного управління	4/2	<i>Практична робота №10. Методи управління природоохоронною діяльністю</i>		
		Знати основні методи управління природоохоронною діяльністю	Визначити методи управління природоохоронною діяльністю під час діяльності агрофірми, промислового підприємства, туризму. Прописати основні стандарти, які передбачають екологізацію підприємства	Подати у вигляді резюме 10
		<i>Самостійна робота №3. Практичні завдання на визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства</i>		
		Вміти розраховувати розміри шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів	Розрахувати розмір шкоди від забруднення шкідливою речовиною земель транспорту. Розрахувати розмір шкоди від забруднення земель нафтопродуктами (ділянка особливо цінних земель). Розрахувати розмір шкоди від засмічення земель (помірно небезпечні відходи)	Подати у вигляді розв'язку задачі 10
Всього по Темі 5.				20
Модульна робота №2		Включає матеріал з тем 3-5	Тестові завдання (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 2	12/10			100
Всього з навчальної роботи	20/20	Розраховується як сума за всі модулі у перерахунку на 70 % від загальної оцінки за курс		70
Екзамен		Екзамен включає 30% від загальної оцінки за курс		30
ВСЬОГО ЗА КУРС				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів
--	--

	відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування (дублювання роботи із іншим студентом) під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Власні умовиводи у висновках до робіт повинні містити конкретну інформацію відповідно до завдань
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Караїм, О. А. (2023). Екологічний контроль, аудит та оцінка ризиків: конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 148 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23158/1/EKAS_kl.pdf
2. Трокоз І. Ю. Особливості здійснення державного контролю у галузі охорони та використання лісових ресурсів : кваліфікаційна робота : спец. 101 «Екологія» / Поліський нац. університет, кафедра екології ; наук. керівник Л. О. Герасимчук. – Житомир, 2023. – 32 с. URI: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/13820>
3. Демчук, Л., Кірейцева, Г., Циганенко-Дзюбенко, І., & Вовк, В. (2023). Концепція екологічної безпеки держави в контексті сталого розвитку та євроінтеграції. URI: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8267>
4. Калетнік, Г. М., & Лутковська, С. М. (2022). Екологічна модернізація та органічне виробництво в системі екологічної безпеки. Вінниця: ВНАУ, 2022. 356 с. URI: <http://repository.vsau.org/card.php?lang=en&id=30741>
5. Трегубов, Д. Г., Пономаренко, Р. В., Слепужніков, Є. Д., Чиркіна, М. А., Пруський, А. В., Єременко, С. А., ... & Скоробагатько, Т. М. (2022). Подолання екологічних ризиків та загроз для довкілля в умовах надзвичайних ситуацій–2022. Дніпро: Середняк Т. К., 2022, 664 с. URI: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/15522>
6. Владимірова, О. Г., & Сапко, О. Ю. (2022). Нормування антропогенного навантаження на окремі складові довкілля: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2022. 289 с. URI: [http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/10519/1/%D0%9D%D0%9F%20%D0%9D%D0%B E%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B 0%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D 0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD% D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2022\).pdf](http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/10519/1/%D0%9D%D0%9F%20%D0%9D%D0%B E%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B 0%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D 0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD% D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2022).pdf)
7. Ілляш, О. Е., & Ганошенко, О. М. (2022). Природоохоронне управління: навч. посіб. Ч. 1. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. – 106 с. URI: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/13620>
8. Попов, А. С. (2022). Управління земельними ресурсами. Миколаїв : МНАУ, 2022. – 214 с. URI: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11843/1/popov-uprav-zemel-resur-posib-2022.pdf>

9. Білецький, Ю. В. (2022). Управління водокористуванням та якістю вод. Волинський національний університет імені Лесі Українки, географічний факультет, кафедра фізичної географії. Луцьк, 2022. 30 с. URI: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21229>

10. Професійна екологічна діяльність еколога : курс лекцій для студентів ОС «Магістр» спеціальності «Екологія» / В. П. Строкаль. – Київ : Видавництво НУБіП України, 2019. – 112 с.